

UPPSALA
UNIVERSITET

Aktuell ABM-forskning – två nordiska projekt

FALK-konferensen i Sundsvall 23 maj 2023

Kerstin Rydbeck

Institutionen för ABM, Uppsala universitet

Flera lärosäten har övergått från utbildningar i biblioteks- och informationsvetenskap till ABM-utbildningar.

- Uppsala universitet
- Lunds universitet
- Köpenhamns universitet
- OsloMet, storbyuniversitetet

Området behöver beforskas utifrån ett övergripande perspektiv.

- Nya mönster blir synliga.
- Vetenskapligt grundad utbildning – kurslitteratur behövs.
- Det nordiska biblioteksforskningssamarbetet behöver vidgas till ett ABM-forskningssamarbete.

Olika akronymer

ABM = arkiv, bibliotek, museer

ALM = Archives, Libraries, Museums

LAM = Libraries, Archives, Museums

GLAM = Galleries, Libraries, Archives, Museums

+ Informationsvetenskap/Information studies

The ALM-Field, Digitalization and the Public Sphere

Internationellt forskningsprojekt 2016–2019, lett av prof. Ragnar Audunson, OsloMet University. Finansierat av Norges forskningsråd.

Syfte: att förstå hur *digitaliseringen* och *globaliseringen* påverkar ABM-institutionernas uppdrag att stödja och förstärka den offentliga sfären.

1. Hur förändrar digitaliseringen arkivens, folkbibliotekens och museernas roll som en infrastruktur för en *öppen och upplyst offentlig diskurs*?
2. Hur kan arkiv, bibliotek och museer förstärka digitala resurser genom *medverkan från brukarna*?

Norge

Tyskland

(Island)

Sverige

Ungern

(Polen)

Danmark

(Schweiz)

Fyra enkätundersökningar:

1. Allmänheten (2017)
2. Bibliotekspersonal (2018)
3. Arkivpersonal (2019)
4. Museipersonal (2019)

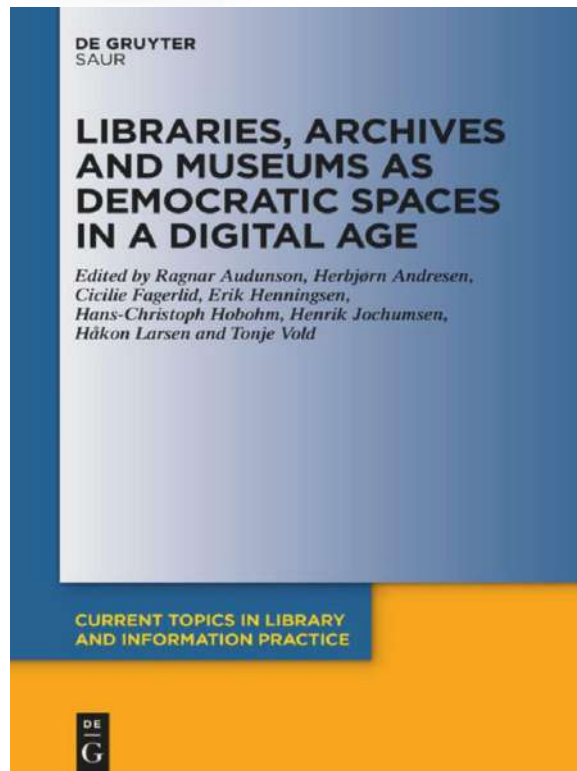
En antologi med 17 olika kapitel (tot. 20 förf.) med utgångspunkt från politik-, professions- och brukarperspektivet, t.ex.:

- en jämförande undersökning om lagstiftning inom ABM-området i de aktuella länderna.
- ABM-professionellas erfarenheter av brukarsamverkan.
- norska mäns engagemang i en hembygdsförenings Wiki.

UPPSALA
UNIVERSITET

ALMPUB – forts ...

Audunson, Andresen, Fagerlid,
Henningesen, Hobohm, Jochumsen,
Larsen, Vold (eds.) *Libraries, Archives
and Museums as Democratic Spaces
in a Digital Age.* (De Gruyter Saur
2020.)

Öppet tillgänglig:

<https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110636628/html>

Det nordiska antologiprojektet

Började med ett samarbetsprojekt med medel från Nordforsk 2019 och lett av Köpenhamns universitet, med ABM-utbildningarna i Uppsala, Lund och Oslo: **Libraries, Archives and Museums: Challenges, Changes, Collaboration and Convergence (LAMC4)**. Många deltagare med från ALMPUB och byggde mycket på erfarenheterna därifrån.

- Tre workshoppar med besök på ABM-institutioner: Köpenhamn, Uppsala, Oslo. Brukarsamverkan, samlingar, förmedling.
- En antologi.
- Ansökningar om EU-medel (ITN-nätverk). (Tre lämnades in, dock inga medel.)

Antologiprojektet, forts ...

Internationell antologi med nordiska utgångspunkter, tre författare till varje kapitel (tot. 22 förf.). Fokus på master- och forskarnivå.

Historia och kulturpolitik

ABM och samlingarna (samlingarnas betydelse idag, KO, kuratering)

Utmaningar för ABM-institutionerna i det 21:a århundradet

Digitaliseringen ("the digital turn", digitalization, digitization)

Lärande och förmedling (MIK, pedagogik)

Deltagarperspektivet ("the participatory turn", crowd sourcing)

Legitimiteten (ekonomi, armlängdsprincipen, demokrati)

Gemenskap ("community", "the social turn", inkludering)

Aktivism (intern och extern)

Hållbar framtid (ekonomisk, social, klimatmässig "sustainability")

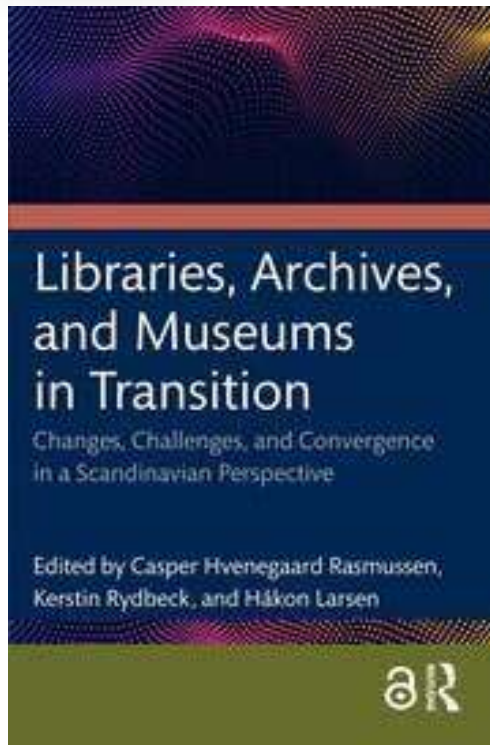
Samhällskriser och krig (krisplanering)

UPPSALA
UNIVERSITET

Antologiprojektet, forts ...

Hvenegard Rasmussen, Rydbeck, Larsen (eds.) *Libraries, Archives and Museums in Transition*. (Routledge 2022.)

Öppet tillgänglig:

<https://www.routledge.com/Libraries-Archives-and-Museums-in-Transition-Changes-Challenges-and/Rasmussen-Rydbeck-Larsen/p/book/9781032033648>

Artikelskrivandet fortsätter ...

Fler artiklar har kommit och kommer från ALMPUB-projektet, t.ex.:

Johnston, Jamie; Pálsdóttir, Ágústa; Mierzecka, Anna; Audunson, Ragnar; Hobohm, Hans-Christoph; Rydbeck, Kerstin; Tóth, Máté; Rasmussen, Casper; Jochumsen, Henrik; Khosrowjerdi, Mahmood; Evjen, Sunniva (2021), "Public Librarians' Perception of Their Professional Role and the Library's Role in Supporting the Public Sphere: A Multi-Country Comparison", *Journal of Documentation*, (78)5, s. 1109–1130. <https://doi.org/10.1108/JD-09-2021-0178>

Larsen, Håkon, Nanna Kann-Rasmussen and Kerstin Rydbeck (2023). "The legitimacy of Scandinavian LAMs as public spheres: Views from the professionals." *IFLA Journal*, Online first.
<https://doi.org/10.1177/03400352221147549>

Det nordiska och europeiska forskarsamarbetet fortsätter och utvidgas med nya artikelprojekt, just nu med fokus på kriget i Ukraina:

Public Library Services for Ukrainian Refugees in Hungary and Poland:
Norge, Sverige, Danmark, Polen, Ungern, Island.
Längre fram även Finland och Tyskland.

UPPSALA
UNIVERSITET

Slutsatser

ALMPUB-projektet och det nordiska antologiprojektet har varit mycket viktiga för att stimulera det nordiska och europeiska forskarsamarbetet om ABM-området ur olika perspektiv.

Forskningen fortsätter och forskarnätverken växer ...

Tack!